

Inhoudsopgave

Deel I Inleidend gedeelte

Hoofdstuk 1 Algemene inleiding

1.1	Beschrijving en actualiteit van het probleem	3
1.2	Centrale onderzoeksvraag en deelvragen	19
1.3	Opbouw	27
1.4	Methodologische verantwoording en bronnen	30

Hoofdstuk 2 Historische achtergrond van de Taiwankwestie

2.1	Inleiding	35
2.2	Taiwan als gebied aan de rand van het Chinese Keizerrijk (periode vóór 1683).....	36
2.2.1	Oudste bewoners van Taiwan	36
2.2.2	De vroegste contacten tussen het Chinese vasteland en Taiwan.....	37
2.2.3	Nederlands-Formosa (1624-1662).....	39
2.2.4	Taiwan onder Koxinga en zijn nazaten (1662-1683)	41
2.3	Taiwan als deel van het Chinese Keizerrijk (1683-1895).....	42
2.3.1	Taiwan als prefectuur van de provincie Fujian.....	42
2.3.2	Een eiland in voortdurende staat van onrust	44
2.3.3	Taiwan in het spanningsveld tussen China en vreemde mogendheden	46
2.3.4	Taiwan als zelfstandige provincie van het Chinese Keizerrijk (1885-1895).....	49
2.4	Taiwan onder Japanse heerschappij (1895-1945).....	51
2.4.1	De Eerste Chinees-Japanse Oorlog en het Verdrag van Shimonoseki (1894-1895).....	51
2.4.2	De kortstondige Republiek Taiwan en de anti-Japanse verzetsoorlog (mei-oktober 1895).....	51
2.4.3	Taiwan onder het bewind van Japanse militaire gouverneurs-generaal (1895-1919).....	53
2.4.4	Taiwan onder het bewind van Japanse civiele gouverneurs-generaal (1919-1936).....	57
2.4.5	Taiwan opnieuw onder het bewind van militaire gouverneurs-generaal (1936-1945).....	60
2.5	Continentaal China van de ondergang van het Chinese Keizerrijk tot de uitroeping van de Volksrepubliek.....	63
2.5.1	Stichting van de Republiek China (1912) en eerste fase van de Chinese Burgeroorlog (1927-1937)	63

2.5.2	Tweede Chinees-Japanse Oorlog (1937-1945) en Tweede Wereldoorlog in Azië (1941-1945).....	66
2.5.3	Voortzetting en ontknoping van de Chinese Burgeroorlog (1945-1949).....	67
2.6	Taiwan onder het eenpartijregime van de Kwomintang (1945-1987)	70
2.6.1	Machtsovername door de Kwomintang en Witte Terreur.....	70
2.6.2	Internationale positie van de Republiek China (Taiwan) na de nederlaag van de Kwomintang in de Chinese Burgeroorlog	76
2.6.3	Taiwanees <i>Wirtschaftswunder</i>	85
2.7	Hedendaags Taiwan (1987-heden)	88
2.7.1	Democratisering en taiwanisering van de Republiek China.....	88
2.7.2	Hedendaagse verhouding tussen de Republiek China (Taiwan) en de Volksrepubliek China.....	92
2.8	Samenvatting.....	101

Hoofdstuk 3 Zienswijzen over de volkenrechtelijke status van Taiwan

3.1	Inleiding	105
3.2	Taiwan als deel van de 'staat China'	105
3.3	Taiwan als onafhankelijke staat.....	116
3.4	Alternatieve theorieën.....	124
3.5	Samenvatting.....	132

Deel II Relevant volkenrechtelijk begrippenkader

Hoofdstuk 4 De staat: belang van een definitie en wordingsgeschiedenis

4.1	Belang van een definitie van de staat: staten als primaire volkenrechtelijke rechtssubjecten.....	139
4.2	Wordingsgeschiedenis van de moderne staat.....	142
4.2.1	De staat: een vrij recent verschijnsel.....	142
4.2.2	De middeleeuwse politieke orde: feodalisme en <i>res publica christiana</i>	144
4.2.3	De opkomst van de moderne staat.....	153
4.2.3.1	Emancipatie van de monarchen ten opzichte van de Kerk (de paus).....	153
4.2.3.2	Emancipatie van de monarchen ten opzichte van het rijk (de keizer)	156
4.2.3.3	Territoriale integratie.....	166
4.2.3.4	De emancipatie van de staat ten opzichte van de monarch	178
4.2.4	Samenvatting	188

Hoofdstuk 5 De Montevideocriteria voor statelijkheid

5.1	Inleiding	191
5.2	Effectieve regering (<i>government</i>)	103
5.3	Afgebakend grondgebied (<i>defined territory</i>)	218
5.4	Permanente bevolking (<i>permanent population</i>)	240
5.5	Vermogen om betrekkingen aan te gaan met andere staten (<i>capacity to enter into relations with the other States</i>)	245
5.6	Globale beoordeling van de Montevideocriteria	247
5.7	Samenvatting.....	250

Hoofdstuk 6 Soevereiniteit en onafhankelijkheid

6.1	Inleiding	257
6.2	Interne soevereiniteit als <i>summa potestas</i> : een problematisch begrip.....	262
6.3	Externe soevereiniteit: juridische onafhankelijkheid	265
6.4	Externe soevereiniteit: feitelijke onafhankelijkheid	280
6.5	Samenvatting.....	285

Hoofdstuk 7 Aanvullende criteria voor statelijkheid

7.1	Introductie	289
7.2	Niet-strijdigheid met dwingende volkenrechtelijke normen	290
7.3	Democratische legitimiteit en eerbiediging van mensenrechten.....	298
7.4	Erkenning door derde staten	300
7.5	Samenvatting.....	312

Hoofdstuk 8 Wijzen van verkrijging van grondgebied en bijzondere territoriale regimes

8.1	Inleiding	315
8.2	Effectieve bezetting (<i>occupatio</i>)	321
8.3	Cessie	330
8.4	Annexatie	337
8.5	Verkrijgende verjaring	345
8.6	Condominium en co-imperium.....	356
8.7	Opgeschorte of onbepaalde soevereiniteit.....	361
8.8	Samenvatting.....	368

Deel III

Volkenrechtelijke status van Taiwan

DEEL III A DE VOLKENRECHTELIJKE STATUS VAN TAIWAN: DEEL VAN DE
'STAAT CHINA' OF CONDOMINIUM VAN DE GEALLIEERDEN

Hoofdstuk 9 Taiwan als deel van de 'staat China' of als condominium?

9.1	Inleiding	379
9.2	Ongeldigheid <i>ab initio</i> van het Verdrag van Shimonoseki	380
9.3	Opzegging van het Verdrag van Shimonoseki	391
9.4	Verklaring van Cairo	394
9.5	Japanse capitulatieoorkonde.....	401
9.6	Japanse overgave op Taiwan en uitroeping van Taiwan tot provincie van China	406
9.7	Verdrag van San Francisco	416
9.8	Verdrag van Taipei.....	430
9.9	Taiwan en Penghu als condominium van de geallieerde partijen bij het Verdrag van San Francisco	432
9.10	Samenvatting.....	438

DEEL III B DE VOLKENRECHTELIJKE STATUS VAN TAIWAN:
ONAFHANKELIJKE STAAT

Hoofdstuk 10 Heeft de huidige Republiek China een afgebakend grondgebied en een permanente bevolking?

10.1	Inleiding	449
10.2	Heeft de huidige Republiek China een afgebakend grondgebied (<i>defined territory</i>)?	450
10.3	Heeft de huidige Republiek China een permanente bevolking (<i>permanent population</i>)?	466
10.4	Samenvatting.....	477

Hoofdstuk 11 Heeft de huidige Republiek China een effectieve regering?

11.1	Inleiding	481
11.2	Institutioneel bestel van de huidige Republiek China.....	481
11.3	Effectiviteit van het institutionele bestel.....	490
11.4	Legitimiteit van het institutionele bestel.....	492
11.4.1	Sociologische legitimiteit van het institutionele bestel	492
11.4.2	Ethisch-juridische legitimiteit van het institutionele bestel	493
11.4.3	Slotsom met betrekking tot de legitimiteit van het institutionele bestel	507

11.5	Geen duurzame effectiviteit wegens de militaire dreiging van de Volksrepubliek?.....	508
11.6	Samenvatting.....	518

Hoofdstuk 12 Heeft de huidige Republiek China het vermogen om betrekkingen aan te gaan met andere staten?

12.1	Inleiding	523
12.2	Abstracte bekwaamheid om betrekkingen aan te gaan met andere staten	524
12.3	Concrete gelegenheid om betrekkingen aan te gaan met andere staten	526
12.4	Betekenis van de bijna universele niet-erkenning van de huidige Republiek China	549
12.5	Samenvatting.....	562

Hoofdstuk 13 Is de huidige Republiek China een soevereine entiteit waarvan de oorsprong niet onrechtmatig is?

13.1	Inleiding	565
13.2	Is de huidige Republiek China soeverein?	567
13.2.1	Juridische onafhankelijkheid van de huidige Republiek China	567
13.2.2	Feitelijke onafhankelijkheid van de huidige Republiek China	586
13.3	Is de oorsprong van de huidige Republiek China rechtmatig?	594
13.4	Samenvatting.....	602

Hoofdstuk 14 De huidige Republiek China en de wil tot statelijkheid

14.1	Inleiding	607
14.2	Zelfbegrip van de huidige Republiek China	611
14.2.1	Getransplanteerde republiek.....	611
14.2.2	Irrelevantie van (het gebrek aan) een onafhankelijkheidsverklaring.....	613
14.2.3	Eén China, twee gelijkwaardige politieke entiteiten.....	615
14.2.4	Van twee politieke entiteiten naar twee staten?	621
14.2.5	Slotsom met betrekking tot het zelfbegrip van de huidige Republiek China.....	639
14.3	De wil om een staat te zijn: een zinvol criterium voor statelijkheid?	642
14.3.1	Onmogelijkheid voor een entiteit om psychisch te 'willen'	642
14.3.2	'Staatswil' als toerekeningsconstructie	644
14.3.3	Ongerijmdheid van de wil tot statelijkheid als 'wil om te kunnen willen'	646

14.3.4	Slotsom met betrekking tot de wil tot statelijkheid en consequenties voor Taiwan.....	650
14.4	Samenvatting.....	653

Deel IV
Ten slotte

Hoofdstuk 15 Conclusie en slotbeschouwingen

15.1	Inleiding	659
15.2	Historische achtergrond en toelichting bij de deelvragen.....	659
15.3	Beantwoording van de deelvragen	662
15.3.1	Beantwoording van de eerste deelvraag.....	662
15.3.2	Beantwoording van de tweede deelvraag	663
15.3.3	Beantwoording van de derde deelvraag	664
15.3.4	Beantwoording van de vierde deelvraag	667
15.4	Beantwoording van de centrale onderzoeksvraag en slotbeschouwingen.....	675
	Literatuur.....	685
	Jurisprudentie.....	746